

Садржај обрасца наставног програма и објашњење

Кориштени фонт: Arial Narrow,

Величина фонта: 10.

Не постоји ограниченост да наставни програм мора бити на једној страници.

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ		Логотип факултета/ академије - центрирати
	Назив факултета/ академије		
	<i>Студијски програм: пун назив</i>		
	_I циклус студија	_ година студија	

Поље у обрасцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Назив Универзитета	Великим словима, болдирано	10	ПУН НАЗИВ УНИВЕРЗИТЕТА
Назив факултета/ академије	Малим словима	10	Пун назив факултета или академије
Назив студијског програма	Малим словима, италик	10	<i>Пун назив студијског програма</i>
Циклус студија	Римски број и малим словима	10	I циклус студија
Година студија	Римски број и малим словима	10	I година студија
Логотип факултета/ академије	Слика	-	Унијети важећи лого факултета/ академије

Пун назив предмета	
Катедра	(назив катедре - организациона јединица гдје је лоцирана катедра којој припада предмет)

Поље у обрасцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Пун назив предмета	Великим словима	10	ПУН НАЗИВ ПРЕДМЕТА
Катедра	Малим словима	10	Пун назив катедре – Назив организационе јединице којој катедра припада

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS
(кратка – индекс)	(обавезан или изборни)	(римски)	(број)

Поље у обрасцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Шифра предмета	Велика слова, цртице, бројеви	10	Уписује се тзв. „скраћена шифра предмета“, односно шифра из индекса.
Статус предмета	Малим словима	10	Обавезан или Изборни
Семестар	Римски број	10	Унијети редни римски број семестра у којем се предмет изводи.
ECTS	Арапски број	10	Унијети вриједност броја ECTS бодова.

Наставник/ -ци	...који изводе предмет/ титула, име и презиме, звање наставника
----------------	---

Сарадник/ - ци	...који изводе предмет/ титула, име и презиме, звање наставника
----------------	---

Поље у образцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Наставник/ -ци	Малим словима	10	За сваког наставника који учествује у извођењу предмета навести Титулу име и презиме, звање Примјер: проф. др Ратко Ратковић, ванредни професор
Сарадник/ - ци	Малим словима	10	Исто као у горњем реду. ма/ мр Ранко Ранковић, виши асистент

Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S_0 ¹
П	АВ	ЛВ	П	АВ	ЛВ	S_0
X	Y	Z	$X*15*S_0$	$Y*15*S_0$	$Z*15*S_0$	
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $X*15 + Y*15 + Z*15 = W$			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $X*15*S_0 + Y*15*S_0 + Z*15*S_0 = T$			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $W + T = U_{opt}$ сати семестрално						

Поље у образцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)	Арапски број	10	Унијети седмични број сати по датим колонама за предавања и вјежбе (АВ и/ или ЛВ). Испод унијети укупан број сати наставног оптерећења изражено у сатима семестрално за наведене облике наставе (П, АВ, ЛВ).
Индивидуално оптерећење студента	Арапски број	10	Унијети број сати индивидуалног оптерећења студента по датим колонама за савладавање предавања и вјежби за семестар у сатима семестрално користећи формуле у колонама.. Испод унијети збир броја сати студентског оптерећења за све облике наставе.
Коефицијент студентског оптерећења S_0	Арапски број	10	Рачуна се по формули $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } ______ \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } ______ \text{ h}$ На овај начин добиће се вриједност S_0 која ће изразити колико је студенту сати потребно за припрему и учење једног сата предавања или вјежби у семестру једне године студија одговарајућег

¹ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } ______ \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } ______ \text{ h} = ______.$

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити образац објашњења.

			студијског програма.
Укупно оптерећење предмета	Арапски број	10	Сумирати укупно наставно и студентско оптерећење како би се добило укупно оптерећење предмета изражено у сатима семестрално.

ПРИМЈЕР за предмет Физика:

1. Циљ је да се добије укупно наставно и студентско семестрално оптерећење за предмет Б.
2. Прво, морамо да погледамо наставни план и израчунамо укупан број предвиђених сати наставног оптерећења за предвиђене облике наставе: предавања и вјежбе за све предмете у семестру. Видимо да укупно наставно оптерећење (П+В) износи 375 h семестрално.

Р.бр.	Шиф. Пред.	Назив предмета	Статус предмета: Обавезни (О) Изборни (И)	Семестар	Број часова у семестру		ЕСПБ
					П	В	
ПРВА ГОДИНА							
1.		А	О	1	45	45	7,0
2.		Б	О	1	45	30	6,5
3.		В	О	1	45	45	7,0
4.		Г	О	1	30	30	5,5
5.		Д	О	1	30	0	2,0
6.		Ђ	О	1	15	15	2,0
УКУПНО					210	165	30
					375		

3. Прво рачунамо Семестрални коефицијент студентског оптерећења S_0 који ће бити валидан за све предмете ове године студија и овог семестра и овог студијског програма.

$S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } ______ \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } ______ \text{ h}$

$$S_0 = (900 \text{ h} - 375 \text{ h}) / 375 \text{ h} = 525 \text{ h} / 375 \text{ h} = 1,4$$

Добили смо вриједност која каже да је студенту за 1 h предавања или вјежби потребно 1,4 h учења и припреме, и ова вриједност важи за све предмете ове године студија и овог семестра. Ово је најбољи начин који ће да важи за све предмете у семестру, како се поједини предмети не би фаворизовали, за сада. И ово је најбоља ситуација, за сада.

/Међутим, суштинска реформа требала би управо да објасни различите тежинске факторе појединих предмета, али о томе када дође вријеме ре/ лиценцирања студијског програма. У том случају, сваки предмет би имао различит коефицијент S_0 , али нећемо сада о томе јер се ово односи на студијске програме који се не мијењају/ лиценцирају./

Може се закључити да вриједност S_0 може бити различита од семестра до семестра, зависно од броја предвиђених сати предавања и вјежби за тај семестар.

Напомена: ове релације важе за студијске програме који не захтијевају лиценцирање студијског програма, односно који се не мијењају.

4. Сада можемо унијети вриједности у силабус користећи објашњења.

Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S_0
П	АВ	ЛВ	П	АВ	ЛВ	S_0
3	0	2	$3 \cdot 15 \cdot 1,4$	$0 \cdot 15 \cdot 1,4$	$2 \cdot 15 \cdot 1,4$	1,4
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $X \cdot 15 + Y \cdot 15 + Z \cdot 15 = W$ $45 + 0 + 30 = 75 \text{ h}$			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $3 \cdot 15 \cdot 1,4 + 0 \cdot 15 \cdot 1,4 + 2 \cdot 15 \cdot 1,4 = T$ $63 + 0 + 42 = 105 \text{ h}$			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $W + T = U_{opt}$ сати семестрално $75 \text{ h} + 105 \text{ h} = 180 \text{ h} = U_{opt}$						

Видљиво је да се на предмет Физика односи 75 сати семестрално наставног оптерећења и 105 сати студентског оптерећења – припреме и учења овог предмета, односно 180 h је укупно оптерећење предмета Физика.

Ово још значи да је у семестру остало $900 \text{ h} - 180 \text{ h}$ (Физика) = 720 h за наставна и студентска оптерећења за остале предмете овог семестра.

Употребом и израчунавањем овог коефицијента S_0 на приказани начин за овај семестар и ове предмете, сваки студијски програм који се не лиценцира, односно сваки његов семестар ће имати 900 дозвољених сати за наставу и студентско учење, односно све ће се поклопити на најбољи могући начин у 900 сати.

Једино, студијски програми који требају да се лиценцирају, односно да се реформишу, користе другу методологију рачунања.

Исходи учења	1. (савладавањем овог предмета студент ће моћи/ бити оспособљен да: ... мин. 4 исхода) 2. 3. 4.
Условљеност	(описати услове који морају бити задовољени да би се предмет слушао и полагао)
Наставне методе	(само набројати методе које користите за реализацију облика наставе)
Садржај предмета по седмицама	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

Поље у образцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Исходи учења	Малим словима	10	Навести минимално 4 исхода учења за дати предмет. Исходи учења говоре о томе да ће студент по успјешном завршетку овог предмета бити оспособљен да: ...
Условљеност	Малим словима	10	Приказати обавезне услове за похађање

			наставе и полагање датог предмета. Навести предмете и друге услове уколико постоје који морају претходити слушању овог предмета илинема условљености.)
Наставне методе	Малим словима	10	Само навести метод(е) и наставне облике/ активности које ће се користити у реализацији наставе, ништа не треба објашњавати. Нпр. предавања, аудиторне вјежбе, лабораторијске вјежбе, семинарски рад, теренска настава, студије случаја, практични рад, дебатни часови, клиничка пракса и сл.
Садржај предмета по седмицама	Малим словима	10	Навести у најопштијем облику шта ће се радити у свакој од седмица. Овај текст не смије бити сувише опширан. У овом дијелу не наводити облике провјере знања као што су колоквијуми, тестови и остало.

Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)

Поље у образцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Литература (обавезна, допунска)	Малим словима	10	Наводи се само литература из које студент треба учити (основна, допунска), са приказом за сваку публикацију посебно од које до које странице треба учити.
Аутор/ и	Малим словима	10	Навести ауторе. Нпр. аутора Ратка Ратковића наведите као Ратковић, Р.
Назив публикације, издавач	Малим словима	10	Пун наслов публикације и обавезно издавача публикације и мјесто.
Година	Арапски број	10	Година издавања публикације.
Странице (од-до)	Арапски број	10	Навести од које до које странице се односи публикација на садржај предмета.

Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	нпр. присуство предавањима/ вјежбама			
	нпр. позитивно оцјењен сем. рад/ пројекат/ есеј			
	нпр. студија случаја – групни рад			
	нпр. тест/ колоквијум			
	нпр. рад у лабораторији/ лаб. вјежбе			
	нпр. практични рад			
Завршни испит				

	нпр. завршни испит (усмени/ писмени)		
	УКУПНО	100	100 %

Поље у образцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Малим словима	10	Навести предиспитне обавезе и облике провјере знања током наставе и за сваку навести колико која носи бодова и проценат учешћа у укупној структури бодова, и навести бодове и проценат учешћа за завршни испит.

Web страница	(навести URL адресу предмета уколико постоји)/ (ако не постоји избрисати овај ред)
Датум овјере	(унијети задњи датум усвајања овог силабуса на сједници Вијећа)

Поље у образцу	Врста исписа	Величина исписа (pt)	Опис садржаја поља
Web страница	Малим словима	10	Навести веб страницу предмета уколико постоји.
Датум овјере	Малим словима	10	Навести датум овјере силабуса од стране Вијећа, римски сједницу Вијећа на којој је овјерен/ усвојен. Нпр. 15.09.2016. – XXIV сједница Вијећа Факултета/ Академије